

Postbus 718, 6800 AS Arnhem, Nederland
Het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM
Nederland

CLASSIFICATIE	C1 - Publieke Informatie
DATUM	20 maart 2023
ONZE REFERENTIE	GFO-N-RE 23-0287
BEHANDELD DOOR	[REDACTED]
TELEFOON DIRECT	06 [REDACTED]
E-MAIL	ruimtelijkeplannen@tennet.eu
AANTAL BIJLAGEN	0

BETREFT Zienswijze Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES; zaaknummer 2022-005244

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs is bekend gemaakt dat bovengenoemd plan ter inzage ligt. Van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen maakt TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) bij deze graag gebruik.

Het plan betreft een onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES. Binnen de grenzen van het nu ter inzage liggende plan bevindt zich meerdere hoogspanningsverbindingen zowel boven- als ondergronds alsmede hoogspanningsstations.

De aanwezigheid van deze hoogspanningsverbinding kan beperkingen opleveren voor het gebruik van de gronden. Om de veiligheid van personen en goederen te waarborgen gelden er bijvoorbeeld aan te houden veiligheidsafstanden. Bovendien is het van belang dat hoogspanningsverbindingen te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor onderhoud, storingen en/of calamiteiten, ten behoeve van de leveringszekerheid en het zo efficiënt mogelijk gebruik kunnen maken van onze assets.

Over TenneT

TenneT is bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") aangewezen als beheerder van het landelijke hoogspanningsnet van 110 kV en hoger. Het landelijke hoogspanningsnet is door het ministerie van EZK als vitale infrastructuur aangeduid. TenneT is hiermee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van het landelijke hoogspanningsnet.

De kerntaken van TenneT zijn het optimaal beheren, onderhouden en veiligstellen van bestaande en nieuwe ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen. De hoogspanningsverbindingen van TenneT zijn, zowel boven- als ondergronds, dan ook ruimtelijke relevant. Deze vitale infrastructuur moet daarom een gepaste bescherming krijgen en behouden in ruimtelijke plannen en besluiten. Het uitgangspunt hierbij is een ongestoorde ligging gedurende de gehele levensfase van de hoogspanningsverbinding.

Om de gevaren zoveel mogelijk te beperken voor de medemens en om er mede op toe te kunnen zien dat er geen aantasting plaats kan vinden van het doelmatig en veilig functioneren van ondergrondse-

/bovengrondse hoogspanningsverbindingen, streven wij ernaar om een juiste planologische borging te krijgen en behouden.

Het plan geeft ons aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en/of verzoeken.

Plan-MER voor windbeleid en RES provincie Gelderland

In het plan (p.31) is opgenomen dat ten aanzien van de "veiligheid: in het Handboek Risicozonering Windturbines is vastgelegd welke afstanden (...) en inrichtingen. In tabel 4.2 zijn de aandachtspunten voor windturbines en verwijzing naar het handboek eveneens opgenomen. In beide gevallen wordt geen relatie gelegd met de boven- en ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Wij verzoeken u dit alsnog in het plan op te nemen. Dat wil zeggen dat de bovengrondse en ondergrondse hoogspanningslijn ook een Status krijgt waarbij 'advies door leidingbeheer (TenneT, vanuit handboek) (ja, mits)' wordt opgenomen en bij Afstand wanneer deze niet voldoet aan het Handboek Risicozonering Windturbines.

Daarnaast vragen wij u om in tabel 4.1. (p.32) de Afstand te vermelden bij punt 6 'bovengrondse hoogspanningslijn' en punt 7 'ondergrondse hoogspanningslijn' conform de afstanden zoals deze zijn opgenomen voor hoogspanningsverbindingen in het Handboek Risicozonering Windturbines. De afstanden zoals opgenomen in het plan corresponderen naar onze mening niet met het handboek.

In het plan wordt gesproken over referentieturbines (p.29) en vermeld dat: "De referentieturbines worden in het plan-MER gehanteerd om de bandbreedte van effecten op hoofdlijnen te bepalen, niet om (maximale) specificatie van turbines in concrete projecten voor te schrijven. De hoogte van de referentieturbines zijn bijvoorbeeld dus ook geen maximale hoogte. Bij de uitwerking van concrete projecten worden effecten in meer detail onderzocht aan de hand van concrete turbinetypen". Wij leiden hieruit af dat mogelijk ook windturbines met een kleinere/grotere omvang dan de standaardturbines worden toegestaan.

Onderstaand een motivatie voor ons verzoek.

Plaatsen windturbines

In de nabijheid van de geplande gebieden voor windturbines zijn hoogspanningsverbindingen gesitueerd die in beheer zijn bij onze organisatie. Windturbines kunnen de leveringszekerheid in gevaar brengen doordat er een kans bestaat dat een falende windturbine (of onderdelen daarvan) de hoogspanningsinfrastructuur van TenneT (deels) beschadigt.

Een onderbreking van de leveringszekerheid doordat een falende windturbine of onderdeel hiervan onze hoogspanningsverbinding zou treffen is niet wenselijk en zou inhouden dat een groot gedeelte van de maatschappij in haar dagelijks functioneren wordt belemmerd.

Wanneer windturbines in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding mogelijk worden gemaakt, dan verzoeken wij u om bij de aan te houden afstand rekening te houden met het Handboek Risicozonering Windturbines. TenneT acht het risico van windturbines op haar hoogspanningsinfrastructuur aanvaardbaar wanneer wordt voldaan aan de afstanden zoals die vermeld staan in het handboek Risicozonering Windturbines (opgesteld in opdracht van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). Wij adviseren daarom

om minimaal deze afstanden aan te houden.

Omdat er geen standaard faalfrequentie van een hoogspanningsverbinding bestaat, dient (voor zover dit recent nog niet heeft plaats gevonden) overleg plaats te vinden met TenneT. Hiervoor kunt u contact opnemen met [REDACTED] te bereiken via mail [REDACTED]@tennet.eu of via telefoon 06-1093 9441. Wij adviseren eveneens om contact op te nemen wanneer niet aan de afstanden zoals in het handboek wordt aangegeven kan worden voldaan.

Kleine windturbines (tot 15 meter)

Wij verzoeken u daarom op te nemen dat wanneer een windturbine binnen werpafstand met 2x nominaal toerental van een hoogspanningsverbinding of -station wordt geplaatst, een omgevingsvergunning alleen na overleg met de netbeheerder kan worden verleend. Eveneens verzoeken wij om dit in uw planologisch beleid op te nemen.

Omdat bouwpercelen waarop windturbines geplaatst kunnen worden zich in de buurt van een hoogspanningsverbinding, of zelfs binnen de belemmerde strook kunnen bevinden, kan dit inhouden dat de gekozen plek binnen een te geringe afstand vanaf de hoogspanningsverbinding is. Hiermee kan TenneT niet instemmen en vandaar dat wij graag een uitzondering opgenomen willen hebben dat hierop getoetst wordt door de gemeente, door een aanpassing van de beleidsregels.

Grote windturbines dienen te voldoen aan certificering. De certificering voor kleinschalige windturbines (tot 15 meter) ontbreekt. Dit leidt er toe dat een windturbine dan wel volgens de norm ontworpen kan zijn, maar niet getest en gevalideerd is. Daarbij komt dat een tweetal beveiligingsmechanismen bij kleine windturbines (vooral nog veelal) ontbreekt die TenneT van groot belang vindt voor het veilig kunnen functioneren van kleine windturbines; te weten ijsdetectie en een automatisch remsysteem.

Wij verzoeken u om een toevoeging te maken van:

- De afstand van een kleine windturbine tot bovengrondse hoogspanningsinfrastructuur bedraagt niet minder dan de maximale werpafstand bij twee maal nominaal toerental van de turbine, tenzij de netbeheerder instemt met een kortere afstand.
- De afstand van een kleine windturbine tot ondergrondse hoogspanningsinfrastructuur bedraagt niet minder dan 25 meter, tenzij de leidingbeheerder instemt met een kortere afstand.

Opnemen vooroverleg

In het plan staan betrokken partijen genoemd (p.10) en "Daarnaast vindt regelmatig bilateraal overleg plaats met de zes regio's, provincie en stakeholders, zoals GEA en Liander. Wij vragen u om TenneT ook op te nemen als stakeholder en vooroverlegpartner.

In artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is voorgeschreven dat het bestuursorgaan dat is belast met de voorbereiding van een bestemmingsplan, overleg pleegt met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding

zijn. TenneT behartigt het beheer van het landelijke hoogspanningsnet vanaf 110 kV in opdracht van het Ministerie. Wij verzoeken u om binnen uw gemeente TenneT TSO B.V. op te nemen als vooroverlegpartner, zodat wij vroegtijdig bij (ingrijpende) plannen worden betrokken en tijdig aan kunnen geven of de plannen (technisch) uitvoerbaar zijn, zonder dat de leveringszekerheid en veiligheid en leveringszekerheid van onze hoogspanningsverbinding in het geding komen.

De plannen of documenten kunnen gestuurd worden naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu. Hierbij tevens het verzoek om dit e-mailadres binnen uw gemeente op te nemen.

Staalkaart TenneT

TenneT heeft, in samenwerking met Netbeheer Nederland, de staalkaart "Elektriciteit en gas in het Omgevingsplan" inclusief bijbehorende voorbeeldregels opgesteld.

De staalkaart betreft een handreiking om gemeentelijke ambities in samenhang met ambities op het gebied van energievoorzieningen bij elkaar te brengen in het Omgevingsplan.

Bijgaand treft u de link aan waar u de Staalkaart kunt vinden:

https://www.netbeheernederland.nl/upload/Files/Staalkaart_NBNL_Elektriciteit_en_gas_in_Omgevingsplan_januari_2022_241.pdf

De Staalkaart is een 'levend' document en zal worden aangepast naar de kennis en ervaring die TenneT en gemeenten gaan opdoen met de Omgevingswet.

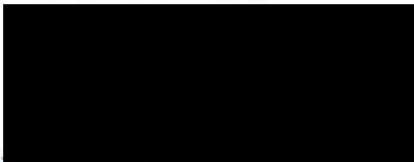
TenneT nodigt uit om gebruik te maken van de Staalkaart bij het opstellen van een Omgevingsplan en vervolgens samen met u mee te denken in het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in Omgevingsplannen. U kunt hiervoor contact opnemen met de behandelaar van deze brief.

Heeft u nog vragen?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief, dan kunt u contact opnemen met de behandelaar van deze brief. Eventuele correspondentie (met vermelding van onze referentie) kunt u eveneens richten aan deze persoon.

TenneT ziet uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
TenneT TSO B.V.

Manager Real Estate Management